

Prevenција: Pozitivna mama, pozitivan tata!

Provoditelj: Comunita Mondo Nuovo

Godina provedbe: 2023

Kratki opis programa

Opis i cilj projekta je osnažiti roditelje u obavljanju njihovih roditeljskih odgovornosti i kapaciteta s naglaskom na prevenciju sredstava ovisnosti. Posebni ciljevi projekta su:

- unapređenje roditeljskih vještina;
- podizanje roditeljske kompetencije;
- edukacija roditelja o važnosti i načinu ostvarenja kvalitetne komunikacije u obitelji;
- uspostavljanje i poticanje kvalitetnijih međudodnosa unutar obitelji (uvažavanje, poštivanje, tolerancija, iskrenost i razumijevanje);
- neutraliziranje imbenika rizika u obiteljima;
- senzibilizacija roditelja za prepoznavanje potreba djeteta i njegovih pozitivnih potencijala.

Sažetak programa

Opis i cilj projekta je osnažiti roditelje u obavljanju njihovih roditeljskih odgovornosti i kapaciteta s naglaskom na prevenciju sredstava ovisnosti. Kako bi ostvarili postizanje općeg cilja operacionalizirali smo ga na konkretne, specifične ciljeve, a to su:

- unapređenje roditeljskih vještina;
- podizanje roditeljske kompetencije;
- edukacija roditelja o važnosti i načinu ostvarenja kvalitetne komunikacije u obitelji;
- uspostavljanje i poticanje kvalitetnijih međudodnosa unutar obitelji (uvažavanje, poštivanje, tolerancija, iskrenost i razumijevanje);
- neutraliziranje imbenika rizika u obiteljima;
- senzibilizacija roditelja za prepoznavanje potreba djeteta i njegovih pozitivnih potencijala.

Ciljana populacija su roditelji:

- s područja grada Zadra, grada Benkovca i korisnici koji se nalaze u terapijskoj zajednici Mondo Nuovo u Nuni
- roditelji-tate koji se nalaze u terapijskoj zajednici u programu rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki
- roditelji-mame koji se supruzi nalaze u terapijskoj zajednici u programu rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki
- roditelji-mame i tate koji se nalaze na supstitucijskoj terapiji i pridržavaju se propisanog načina liječenja;
- roditelji-tate koji su završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;
- roditelji-mame koji su supruzi završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;
- roditelji-mame i tate koji su braćom završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;
- roditelji- kojima djeca imaju poremećaje u ponašanju i na granici su riziknog ponašanja
- bez obzira na vjeru, naciju i rasu
- najmanje završena osnovna škola
- imaju najmanje jedno dijete
- od 25-50 godina starosti
- izraženi interes za programe prevencije sredstava ovisnosti.

Neizravni korisnici projekta su:

- djeca s područja grada Zadra, grada Benkovca i djeca korisnika terapijske zajednice Mondo Nuovo iz Nuni kojima su

roditelji izravni korisnici projekta;

-od 1 do 18 godina starosti;

-u enici osnovne i srednje škole;

-bez obzira na vjeru, naciju i rasu.

Aktivnosti projekta su: upu ivanje i motiviranje korisnika na uklju ivanje u projekt od strane partnera i suradnika na projektu; radionice za roditelje u gradu Zadru u okviru Savjetovaništa zajednice Mondo Nuovo u Zadru; individualni rad s roditeljima u gradu Zadru u okviru Savjetovaništa zajednice Mondo Nuovo u Zadru, radionice za roditelje u gradu Benkovcu u okviru Savjetovaništa zajednice Mondo Nuovo u Benkovcu, individualni rad s roditeljima u gradu Benkovcu u okviru Savjetovaništa zajednice Mondo Nuovo u Benkovcu; individualni rad s roditeljima korisnicima terapijske zajednice Mondo Nuovo u Nuni u. Radionice za roditelje e se provoditi jednom tjedno u trajanju od dva sata. Sveukupno e se održati 24 radionice za roditelje (12 radionica u Zadru i 12 radionica u Benkovcu). Svrha programa radionica je prenošenje stru nog znanja roditeljima vezano za pitanja i nedoumice koja imaju u vezi roditeljstva, te prenošenje informacija, vještina i iskustava me u roditeljima ime se stvara neformalna mreža podrške me u sudionicima radionica. Radionice e se provoditi u direktnom radu sa sudionicima kroz razne interaktivne metode i tehnike kao štu su igranje uloga, rasprava, rad u grupama, rad u paru, prezentacija multimedijalnih sadržaja, iskustveni rad na prakti nim primjerima itd. Sudionicima e prije po etka programa radionica biti naglašena važnost redovitog dolaska na radionice kako bi njihovo sudjelovanje bilo u inkovito s obzirom da program radionica ini jednu cjelinu te je potrebno aktivno sudjelovanje tijekom cijelog trajanja programa. Na radionicama ce sudjelovati max. 10 roditelja te e ovisno o ukupnom broju sudionika biti formiran odre eni broj skupina roditelja na podru ju grada Zadra i Benkovca. Na radionicama u Zadru i Benkovcu e max.sudjelovati 20 roditelja (max. 10 roditelja u Zadru i max.10 roditelja u Benkovcu). Sveukupno e u projekt biti uklju eno cca.30 roditelja. Kako bi se uspostavio kvalitetniji i bliskiji odnos izme u roditelja i djece provoditi e se slijede e aktivnosti: sportske aktivnosti roditelja i djece - odlazak na bazen, druženje izme u roditelja i djece - odlazak u kino te izlet roditelja i djece. U sklopu projekta provoditi emo i aktivnost nešto za mame, nešto za tate - teretana i vježbe za zdrav stil života i opuštanje od stresa jer roditelji žive jako stresno optere eni poslom i brigom za životnu egzistenciju i obiteljskim obvezama te trebaju na i malo vremena za sebe kako bi se oslobodili stresa i bili opušteniji te kako bi se kvalitetno mogli posvetiti svojoj djeci i graditi jedan pozitivan odnos izme u njih i djece. U sklopu projekta provesti e se aktivnost ure ivanje parka za djecu u terapijskoj zajednici u Nuni u i kupovina opreme za park (ljulja ke i tobogan) kako bi roditelji koji su u terapijskoj zajednici mogli igrati s djecom za vrijeme posjeta djece u terapijskoj zajednici. Provoditi e se i slijede e aktivnosti: ure ivanje i tisak jednog broja asopisa Svjetionik koji e biti posve en obitelji i prevenciji ovisnosti, ure ivanje i tisak promotivnog materijala – kišobrani i kemijske olovke; upoznavanje lokalne zajednice s projektom povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti i Me unarodnog dana ovisnosti te putem lokalnih medija, podjela promotivnog i edukativnog materijala. U sklopu provedbe projekta provoditi e se i aktivnosti upravljanje projektom i evaluacija projekta.

O ekivani rezultati su slijede i:

-roditelji e se osnažiti za obavljanje roditeljske odgovornosti;

-roditelji e unaprijediti svoje roditeljske vještine,

-roditelji e usvojiti komunikacijske vještine;

-roditelji e usvojiti znanja kako primjereno odgovoriti na potrebe djeteta;

-uspostaviti e se bliskiji odnos izme u roditelja i djece;

-roditelji e ste i znanja i dobiti informacije o sredstvima ovisnosti.

1. Županije provedbe

Zadarska, Šibensko-kninska

2. Datum po etka i završetka programa

Datum po etka: 01.01.2023

Datum završetka: 31.12.2023

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

Udruga Porat Zadar i udruga Mali koraci Benkovac i Zavod za javno zdravstvo Zadar

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provo enju istog ili sli nih programa

Mjesto provedbe programa: grad Zadar, grad Benkovac, op ina Kistanje

Godina u kojoj se program provodio: 2023

Broj obuhva enih korisnika:

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Obitelj

9. Rizici i zaštitni imbenici na koje program cilja

Rizici i imbenici: Nedovoljna komunikacija u obitelji, nepoznavanje potreba djece, nekvalitetno provo enje vremena s djecom, problemi u braku, neinformiranost o sredstvima ovisnosti

Zaštitni imbenici: Usvojene komunikacijske vještine, unaprije ene roditeljske vještine, kvalitetno provo enje vremena s djecom, usvojena znanja kako primjereno odgovoriti na potrebe djece, informiranost o sredstvima ovisnosti

10. Procjena potreba

Na in provedbe: Na temelju dugogodišnjeg rada s ovisnicima o drogi, alkoholu i kocki te na temelju dugogodišnjeg rada s roditeljima ovisnika o drogi, alkoholu i kocki te na temelju analize dostupnih podataka i analize literature i izvješ a.

O ekivani rezultati: -roditelji e se osnažiti za obavljanje roditeljske odgovornosti;

-roditelji e unaprijediti svoje roditeljske vještine,

-roditelji e usvojiti komunikacijske vještine;

-roditelji e usvojiti znanja kako primjereno odgovoriti na potrebe djeteta;

-uspostaviti e se bliskiji odnos izme u roditelja i djece;

-roditelji e ste i znanja i dobiti informacije o sredstvima ovisnosti.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 12

12. Ciljevi programa

Op i: Op i cilj projekta je osnažiti roditelje u obavljanju njihovih roditeljskih odgovornosti i kapaciteta s naglaskom na prevenciju sredstava ovisnosti.

Specifi ni: -unapre enje roditeljskih vještina;

-podizanje roditeljske kompetencije;

-edukacija roditelja o važnosti i na inu ostvarenja kvalitetne komunikacije u obitelji;

-uspostavljanje i poticanje kvalitetnijih me uodnosa unutar obitelji (uvažavanje, poštivanje, tolerancija, iskrenost i razumijevanje);

-neutraliziranje imbenika rizika u obiteljima;

-senzibilizacija roditelja za prepoznavanje potreba djeteta i njegovih pozitivnih potencijala.

13. Ciljana skupina

Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa

Opis korisnika: -s područja grada Zadra, grada Benkovca i korisnici koji se nalaze u terapijskoj zajednici Mondo Nuovo u Nuni u

-roditelji-tate koji se nalaze u terapijskoj zajednici u programu rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki

-roditelji-mame koji se supružni nalaze u terapijskoj zajednici u programu rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki

-roditelji-mame i tate koji se nalaze na supstitucijskoj terapiji i pridržavaju se propisanog načina liječenja;

-roditelji-tate koji su završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;

-roditelji-mame koji su supružni završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;

-roditelji-mame i tate koji su braćom završili program rehabilitacije od ovisnosti o drogi, alkoholu i kocki u terapijskoj zajednici ili ga nisu završili, ali ostvaruju apstinenciju;

-roditelji- kojima djeca imaju poremećaje u ponašanju i na granici su rizikovitog ponašanja

-bez obzira na vjeru, naciju i rasu

-najmanje završena osnovna škola

-imaju najmanje jedno dijete

-od 25-50 godina starosti

-izraženi interes za programe prevencije sredstava ovisnosti.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 30

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Radionica, odlasci na bazen, odlasci u kino, izlet u prirodu

16. Program je evaluiran

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa i uinka

18. Metoda evaluacije

Upitnik, neposredno opažanje, analiza dokumentacije

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Na početku i na kraju provedbe prikupljeni su podaci od strane sudionika primjenom anonimnih upitnika. Na temelju prikupljenih podataka provedena je kvantitativna i kvalitativna analiza i evaluacija programa s ciljem ispitivanja uspješnosti provedbe projekta i zadovoljstva roditelja projektnim aktivnostima. Dobiveni rezultati obrađivani su na razini grupe, korišteni su za potrebe projekta i ne smiju se upotrebljavati u druge svrhe.

Na početku provedbe radionica roditelji su popunjavali Anketni upitnik kako bi dobili uvid u njihovo inicijalno znanje o problemu ovisnosti kod djece i mladih, procjeni vlastitih roditeljskih kompetencija i problema s kojima se susreću u odgoju djece. Roditelji kao razloge konzumiranja sredstava ovisnosti kod djece i mladih navode nesigurnost i nedostatak samopoštovanja, utjecaj vršnjaka, povodljivost i potrebu za dokazivanjem i prihvatanjem u društvu, narušene obiteljske odnose i manjak kvalitetnog vremena provedenog sa djecom, nepokazivanje emocija spram djeteta, nedostatne vještine suočavanja sa svakodnevnim problemima kod djece, bijeg od realnosti, eksperimentiranje, znatiželju, dosadu i nemogućnost adekvatnog nošenja sa neugodnim emocijama. Roditelji su

upoznati sa sredstvima ovisnosti kao što su alkohol, cigarete, droga, ali su svjesni i opasnosti tzv. "novih" ovisnosti kao što su kocka, video igrice, društvene mreže, pornografija. U situaciji da njihovo dijete ima problem ovisnosti navode da bi se prvenstveno obratili liječniku i stručnim osobama iz područja ovisnosti (psiholog, psihijatar i sl.) te razgovarali sa djetetom i unutar obitelji sa ciljem donošenja zajedničkih odluka. Problemi i poteškoće s kojima se najčešće susreću u odgoju su neposluš, bunt, lijenost, nedostatak razumijevanja za roditelje, nedostatak autoriteta i strpljenja kod roditelja, nemotiviranost djece za obavljanje (školskih) obveza, odnos djece sa vršnjacima, ovisnost djece o mobitelu, odsustvo drugog roditelja zbog posla, osjećaj nemoći, brzi tempo života i nedostatak kvalitetne komunikacije i vremena provedenog sa djecom.

U svom ponašanju prema djeci voljeli bi poboljšati dosljednost u provođenju roditeljskih odluka, nedostatak strpljenja, razumijevanja, tolerancije i aktivnog slušanja u komunikaciji, regulaciju vlastitih neugodnih emocija (npr. ljutnja) i ponašanja (npr. vikanje), samokritičnost, nedostatak opuštenosti i organiziranosti te emocionalnog vezivanja sa djecom. Većina roditelja (63%) ističe osjećaja neugodne emocije (napetost, zabrinutost, nervoza, ljutnja i sl.) povezano sa roditeljskom ulogom, dok su ostali ponekad izloženi neugodnim emocijama. Prosječna ocjena kojom su roditelji ocijenili sebe na skali od 1-5 (1=najmanje, 5=najviše) je dobar (3).

Roditeljima je opisana potencijalna situacija te kako bi reagirali da se nađu u istoj ("Vaše dijete se vratilo tužno iz škole/vrtića jer ga je drugo dijete udarilo."). Na temelju odgovora roditelja dobiven je uvid u reakcije roditelja na djetetovo neprimjereno ponašanje pa tako roditelji navode da bi:

- razgovarali sa djetetom, smirili ga i dopustili mu da izrazi osjećaje
- savjetovali djetetu da se povjeri odgajatelju/profesoru
- pokušali dijete kako da se postavi i zauzme za sebe
- savjetovali djetetu ukoliko se nasilje ponavlja da se obrani i uzvrati istom mjerom
- razgovarati sa roditeljem drugog djeteta
- razgovarali sa odgajateljem/profesorom

U drugoj situaciji ispitivalo se reagiranje roditelja na djetetovo neprimjereno ponašanje ("Vaše dijete u trgovini zahtijeva da mu kupite nove tenisice, a vi ne želite jer ste mu prošli mjesec kupili jedne, što rezultira ispadom ljutnje i bijesa kod djeteta."). Roditelji su navodili da bi:

- bili ustrajni u tome da ne popuste djetetu
- napustili trgovinu i razgovarali sa djetetom o navedenoj situaciji, poneki uz primjenu određenih posljedica za djetetovo ponašanje
- unaprijed se dogovorili sa djetetom o pravilima kupovine kako bi izbjegli ovakve situacije
- ignorirali djetetovo ponašanje

Jedna od situacija odnosila se na reakciju roditelja na djetetove negativne emocije ("Dijete vam je povjerilo kako se ne boji. Vi ste..."). Svi roditelji su naveli da bi razgovarali sa djetetom kako bi saznali zbog čega se boji i uvažili njegove emocije bez ismijavanja ili kritiziranja kako bi ohrabрили dijete na izražavanje neugodnih emocija.

Na kraju ciklusa radionica roditeljima je dan Završni upitnik kojim je ispitivano teorijsko znanje roditelja o temama obrađivanim na radionicama te su ponovljene hipotetske situacije iz Anketnog upitnika o postupanju roditelja u određenim situacijama (dijete je udarilo drugo dijete, dijete želi nove tenisice, dijete osjeća strah). Nije bilo značajnih razlika s obzirom da su roditelji i u prvotnim odgovorima većinom navodili asertivne oblike ponašanja i reagiranja na djetetova neprimjerena ponašanja. U situaciji kada je njihovo dijete izloženo fizičkom nasilju od strane drugog djeteta poneki roditelji su na početku isticali da bi savjetovali djetetu da vrati drugom djetetu „istom mjerom“, dok su na kraju provedbe radionica roditelji davali odgovore usmjerene na razgovor sa djetetom shvaćajući i važnost komunikacije u rješavanju potencijalnih konfliktnih situacija.

Roditelji su na kraju provedbe projekta popunjavali online Evaluacijski upitnik u kojemu su ocjenjivali program radionica i ostale aktivnosti provedene u sklopu projekta. Roditelji su na skali od 1-5 (1=nedovoljno, 5=izvršno) trebali ocijeniti sljedeće komponente provedbe radionica: zanimljivost i odabir tema radionica, organizacija i pripremljenost radionica, jasnoća i razumljivost prezentiranih tema, primjenjivost naučenih vještina i znanja u praksi, njihova angažiranost i sudjelovanje na radionicama te radionice u cjelini. Roditelji su izrazili zadovoljstvo svim komponentama provedbe radionica te programom radionica u cjelini.

Sudionici su na skali od 1-5 (1=nedovoljno, 5=izvršno) trebali ocijeniti zadovoljstvo ostalim aktivnostima koje su

provedene u sklopu projekta. Izrazili su visoko zadovoljstvo svim aktivnostima. Naveden je postotak roditelja koji su ocjenom izvrsno (5) ocijenili navedene aktivnosti:

Kino ulaznice - 100%

Izlet za obitelj - 93,3%

Obiteljska ulaznica za bazen - 92,9%

Teretana/fitness za roditelje - 86,7%

Na pitanje što im se najviše sviđalo tijekom provedbe projekta roditelji su davali sljedeće odgovore: stjecanje novih znanja i vještina u načinu odgoja djece, iskrenost, izbor tema i konkretni savjeti, razmjena iskustava - nisam sama, sve - interakcija sa voditeljicom i sudionicama, teme, atmosfera, shvaćanje grešaka koje radimo kao roditelji, gledanje svega iz druge perspektive, druženje i učenje sa drugim roditeljima, opuštenu atmosferu, razmjenu znanja i iskustava sa drugim sudionicima radionica, pristupa na predavanja, gostovanje imago terapeutkinje, saznanje da nitko nije savršen koliko se god trudio. Kao eventualne prijedloge za poboljšanje projekta naveli su uključivanje djece na radionice.

Sveukupno gledajući, roditelji su izrazili zadovoljstvo svim projektnim aktivnostima. Najznačajnija aktivnost su bile radionice za roditelje s obzirom da su se održavale kroz duži period te su se sudionici međusobno upoznali, povezali i osjećali su se ugodno u komunikaciji i dijeljenju iskustava sa voditeljicom i ostalim sudionicima. Roditelji su po završetku programa ocijenili sebe ocjenom vrlo dobar (4), što je više nego na početku provedbe programa radionica kada je prosječna ocjena bila dobar (3). Sudjelovanje na radionicama pozitivno je utjecalo na subjektivni doživljaj roditeljstva kod sudionika na način da su produbili znanje o pojedinim aspektima roditeljstva koje se primjenjivati u praksi, zadovoljniji su i imaju više razumijevanja za djecu, kritički su se osvrnuli na percepciju sebe kao roditelja s ciljem poboljšanja određenih roditeljskih vještina. Roditelji su postali svjesniji vlastitih znanja i sposobnosti, preispitali su svoja roditeljska uvjerenja i ponašanja te su zadovoljniji vlastitom roditeljskom ulogom što je doprinijelo njihovom osobnom rastu. Također kao jedna od pozitivnih vrijednosti radionica pokazala se povezanost i razmjena iskustava sa ostalim roditeljima. Roditelji su stvorili međusobnu mrežu podrške koja se održava nevezano za samu provedbu programa radionica, a što im pomaže u ostvarenju roditeljskih ciljeva i zadovoljstvu vlastitom roditeljskom ulogom. Pozitivna iskustva sudionika značajno doprinose širenju informacija o projektu, jačanju prepoznatljivosti projekta u lokalnim zajednicama u kojima se provodi i regrutiranju novih sudionika u budućim provedbama. Dio projektnih aktivnosti usmjeren na druženje roditelja i djece omogućio je sudionicima kvalitetno i strukturirano provođenje vremena u krugu obitelji s ciljem jačanja odnosa između roditelja i djece i stvaranja kohezivne obitelji kao zaštitnog okruženja u prevenciji rizika njihovog ponašanja kod djece i mladih.

Podaci dobiveni evaluacijom koriste se kako bi se unijele promjene stavljajući naglasak na potrebe roditelja s ciljem poboljšanja određenih aktivnosti tijekom budućeg provedbe projekta. U prošlogodišnjim evaluacijama sudionici su naveli želju za dodatnim predavanjem stručne osobe stoga je održano predavanje mr.sc. Polone Bencun Gumzej, dr.med.spec.škol.med., na temu „Kako roditeljstvo mijenja odnose u obitelji, od muža i žene do tate i mame, kako balansirati obje uloge?“. Predavanje je održano u Gradskoj knjižnici u Zadru 28.09.2023. i u Gradskoj knjižnici Benkovac 23.11.2023. Predavanje je osim za sudionike projekta, bilo otvoreno za širu javnost i posjećeno od strane svih roditelja zainteresiranih za nova saznanja iz područja roditeljstva. Posjetioци predavanja izrazili su zadovoljstvo odabirom i zanimljivošću teme i pozitivnom interakcijom sa predavačicom.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokalnoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

33.180,70 €

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 33.180,70 €

Drugi izvori (HRK):